

Előfizetési árak:

Félszáz évre . . . 6 frt — kr.
 Élévre . . . 3 > — >
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Egy óra . . . — > 50 >
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszó-
 lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Az egyetemet ifjuság fölhívása.

A milléniumi ünnepélyekre az ország tanuló ifjusága is készül, vagyis inkább készülné, ha anyagi ereje volna hozzá. Pedig szép terve van a milléniumra: diákotthont és diákasztalt, úgynevezett mensa academica-t akar fölláttatni, mely mindkét intézmény humánus célt szolgál, a szegény tanulóifjuság istápolását.

Az egyetemi ifjuság, mely a mozgalomnak élére állt, most Magyarország polgáraihoz fölhívást intéz, hogy támogassák e nagy munkában, melyhez az ifjuságnak nincs anyagi módja.

Talán sehol a művelt világon nincs az ifjuság úgy magára hagyva, mint Magyarországon. Külföldön, a nyugoti államokban az egész társadalom által támogatott virágzó egyesületekben találhatja meg az egyetemre fölkerülő ifjú kellemes otthonát, alkalma van társaival együtt olcsón és jól étkezni, ha földhöz ragadt szegény is, tisztességes existenciát biztosít számára az alapítványokból föntartott segélyezőegyesületek támogatása, módjában áll az iskolán kívül is szellemileg és testileg képezni magát. Hogy csak egy példát hozunk föl, csaknem valamennyi német Burschenschaftnak a saját házában van kényelmes berendezett helyisége, torna- és vivóterme, még gyakran étkező helyisége is.

Nálunk ellenben, ha fölkerül az egyetemre a középiskolát elvégzett ifjú, nem találhat oly helyet, hol társaival együtt valóban otthon érezhetné magát. Az egye-

temi egyesületek, ifjusági olvasó- és önképzőkörök valamennyien oly szegényesek, oly primitívek, úgy helyiségeiket, mint berendezésüket tekintve, hogy valóban nem lehet csodálkoznunk azon, ha azokban senki sem érzi igazán jól magát. A ki nem szokta meg az ilyen szegényes helyeken való tartózkodást és szerencsés vagyoni helyzete nagyobb kényelemhez szoktatta, az egyenesen a kávéházakra, a korcsmákra van utalva, ha pályatársainak társaságában kíván szórakozni. Ha meg meg hozzá teljesen vagyontalan is az az ifjú, úgy hogy egyetemi évei alatt önmaga kénytelen megélhetéséről gondoskodni, akkor helyzete valóban kétségbeejtő. Az állami, hittelekezeti, családi ösztöndíjak csak igen csekély töredéknek biztosítják a megélhetést. Az a szegény egyetemi hallgató, ki összekötetések, protekció hiányában, vagy egyéb más okból nem tud ilyen ösztöndíjhoz jutni, az talán a jelen körülmények között a leg-helyesebben cselekszik, ha nem is lép egyetemi pályára. Mert bármily kiváló tehetséggel legyen is megáldva, tanulmányában szükségképen mögötte marad más, talán sokkal kevésbé tehetséges és szorgalmas, de vagyonosabb pályatársainak. Hogy ér-hessen el még csak elégséges eredményt is tanulmányában az, a ki hat—nyolcz órai napi munkával szerzi meg magának mindennapi kenyerét?

Külföldön az egyetemi segélyegyletek, mensa academicák e tekintetben valóban jótékony missziót teljesítenek. Módjukban van a szegényeket teljesen megelé-
 gelyben részesíteni, esetleg ingyenes ellátásukról gondoskodni.

gelyben részesíteni, esetleg ingyenes ellátásukról gondoskodni.

A mi egyetemünk kebelében is léteznek ilyen segélyező egyesületek, el is követnek mindent a szegénysorsuk érdekében, a mi csak tőlük telik. Csakhogy tőlük kevés telik, mert maguk is szegények. Harminczra megy legföljebb hónaponta azok száma, kiket egy-egy egyetemi segélyegyesület segélyben részesíthet s ezek sem kapnak többet, mint átlag havi 5—7 frtot. Már pedig 7 forint — tegyük föl a legjobb esetet — nem oly összeg, melyből valaki a fővárosban csak valamirevaló existenciát is biztosíthatna magának. És még ha minden hónapban számíthatna az illető erre a segélyre! De foglalja el azt a teljesen szegény ifjút egyik félévben jobban az az ügyvédi iroda, melyben néhány forint keresete fejében legalább is 6 órát tölt naponta, vagy vegye idejét jobban igénybe a nevelősködés, a diurnistáskodás vagy egyéb eféle nyomoruságos keresetforrás, avagy pedig egy-két hónapra döntse ágyba a betegség és mulasztása el ennek folytán csak egy ízben is a félévi colloquiumokat: már egy egész féléven át eszik ettől a segélyezéstől is, mert hisz az egyesületek a száz és száz folyamodó közül csak a legszorgalmasabbaknak adhatnak segélyt. Azokól, kik tanulmányaik érdekében egész napjukat az egyetemen kénytelenek tölteni s kereset után nem nézhetnek, nem is szólunk.

Hány tehetséges és valóban nemes ambíciójú ifjú kénytelen az anyagi gondok

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Adóügyben

— Kérvény az angol királynőhöz. —

Írta: Twain Márk.

Madame!

Ön bizonyára emlékezni fog, hogy a múlt májusban Mr. Edward Bright, az adókiadó bizottság elnöke, levélben egy bizonyos adót emlegetett, melylyel én a kormánynak, Londonban közrebocsájtott műveim után tartoztam volna, vagyis más szóval jövedelmi adóról beszélt. Én nem ismerem Bright urat s reám nézve nagyon kellemetlen, ha ismeretlenekkel kell leveleznem, mert én a vidéken növekedtem föl és mindig ott is laktam, kezdetben, még a háboru előtt, Marionban, Missouri tartományban, később pedig Hartfordban, Connecticut államban, Bloomfieldhez közel s körülbelül nyolcz mértföldnyire Farmingtontól. Sokan azt mondják, hogy van biz az kilencz mértföldnyire is, de ez lehetetlen, mert én számtalanszor megjártam az utat három óránál rövidebb idő alatt, sőt Hawley tábornok azt mondja, hogy ő ötnegyed óra alatt tette meg, a mit azonban én nem hiszek el neki. Ezért okosabbnak gondoltam, ha egyenesen Fölségednek írok.

Igaz ugyan, hogy Fölségedet személyesen

nem ismerem, hanem a Lord Mayorral egyszer már találkoztam s ha a család többi tagjai is hozzá hasonlítanak, akkor föltétlenül megérdemlik a királyi jelzöt. Különben is egészen világos volt előttem, hogy olyan természetű családi ügyben, mint a milyen ez itt, csak úgy számíthatok kedvező eredményre, ha azt egyenesen a család fejének színe elébe terjesztem.

Egyébként egyszer már a walesi herceggel is találkoztam, 1873. derekán, de ez nem volt családi jellegű találkozás, sőt ellenkezőleg, egész véletlenül, tehát a szokott formalitások nélkül esett meg és természetesen mindkettőnket meglepett. Az Oxford Street-en történt, ép ott, ahol az Oxford-utca a Regent Circus előtti térre torkollik. Amint ő éppen fölfelé ment az utca túlsó felén egy néptömeg élén, én az utca innenső felén lefelé mentem egy omnibusz tetején. Ő bizonyára emlékezni fog reám rendkívül bő s fityegő zsebé szürke föltömről, mert az egész omnibuszban, nemesak a tetején, hanem belül is, én voltam az egyedüli, kinek ily föltűnő kabátja volt. Én természetesen ép oly élénken emlékszem rá, mintha csak egy üstökösöt láttam volna. Nagyon büszkén és elégedetten tekintgetett maga körül s ezen ki sem fog csodálkoznunk, mert végre is elég szép állása van. Egyszer aztán tiszteletem akartam tenni fölségednél is, de ön éppen akkor nem volt otthon. Azt hiszem, hogy ilyen dolgok másokkal is megeshetnek.

Mindazáltal csak most veszem észre, hogy

egy kissé talán eltértem a tárgytól, mely foglalkoztat. A dolog így történt. A fiatal Bright irt londoni kiadómnak, Chatto és Windus uraknak, üzletük balkézre esik, amint az ember a Piccadilly uton lefelé jön, körülbelül másfél házzal odébb, mint a zeneműkereskedés s azt írta nekik, hogy szeretné, ha kiadóm megfizetnék a jövedelmi adót egynéhány külföldi szerzőjük után, minők a többiek közt: „Mizs de la Romé (Quida), dr. Oliver Wendel Holmes, Mr. Francis Bret Harte és Mr. Mark Twain.“ Nos mr. Chatto rábirta őt, hogy a többiekre nézve igényeiről lemondjon, de a mi engem illetett, tudni sem akart adó elengedéséről. Így aztán a fiatal Bright hozzám fordult és irt nekem ebben az ügyben. Sőt még többet is tett; egy újságalaku nyomtatott okmányt küldött, hogy arra különböző meghatározott helyeken irjam rá a nevet. És itt volt a bibe, mert ez a nyomtatvány oly különös természetű okmány volt, hogy mennél jobban tanulmányozta az ember, annál jobban belekábult az eszé, míg végre aztán abszolúte semmit sem lehetett belőle kiérteni.

Magam is, eléggé nem kárhóztató vétkes könnyelműséggel hozzáfogtam e különös okmány tanulmányozásához s midőn e vészes foglalkozásban agyam teljesen eltompult, öntudatlanul, gépiesen, tehát minden felelősség kizárásával, fölszólítottam Mr. Chattot, hogy fizesse meg az adót s írja azt terhemre könyveiben. Természetesen azt gondoltam, hogy ez az adó csak egy évre lesz kivette és körülbelül csak egy

miatt ott hagyni az egyetemet, hány züllik el egészen és sohasem viszi többre falusi neveléségnél, vagy diurnistaságnál és hányat riaszt vissza teljesen a tudományos pályától a szegénység! A tehetség nem jár igen gyakran együtt a vagyonszállal és minálunk a legtöbb ször elvész az a tehetség, melyhez a sors vagyont nem adott.

Mensa academicája, diákasztala sincs egyik egyesületnek sem. Nincs megadva sem szegénynek, sem vagyonosabbnak az az alkalom, hogy együttesen, magához hasonlók társaságában étkezhessenek, a szegény ingyen, a vagyonosabb olcsón és jól. Pedig akkor nem volna kénytelen a szegény egyetemi hallgató zúgkocsnában, esetleg hozzá nem való aljas társaságban étkezni és minden istenáldott napon érezni a nyomornak erkölcsileg is nyomasztó súlyát. Mily szép volna, ha minden nap együttes és jó ellátásban részesülne minden egyetemi hallgató, ki egyáltalán otthonán kívül kénytelen étkezni, gazdag és szegény egyaránt. A gazdag megfizetne valamivel drágábban mindennapi ételmét, de még mindig olcsóbban, mint azt a vendéglőkben kapja és evvel módot nyújtana a szegénynek arra, hogy az olcsóbban, esetleg ingyen kapja ugyanazt az ételmet. Hisz ily módon minden gazdagabb részéről az elemért járó havidíj egy alapítvány, melylyel, anélkül, hogy észrevenné, emberbaráti jótékonyt gyakorol. És emellett kellemes szórakozás volna a mensa academicában résztvevőkre nézve az étkezés ideje, kedves, baráti társaságban volnának együtt minden nap s fejlődnek vele a közszellem, a kölcsönös megbeszélés, az együvé tartozás, az egyenlőség érzete is.

Sokszor teszik szóvá felsőbb oktatásunk jó vagy rossz állapotát; és az egyetem körén kívül állók közül mégis arra eddig senki sem gondolt komolyan, hogy az tenne a legjobb szolgálatot a magyar felsőbb oktatás ügyének, a ki ezeket a sebeket segítené begyógyítani; eddig nem akadt senki, a ki teljes erővel fölemelte volna szavát az ifjusági egyesületek érdekében, rámutatva arra, hogy ez az ügy

épen olyan integráns részét teszi a felsőbb oktatásnak, mint — tesszük föl — a szellemi kiképzés.

A budapesti tudomány-egyetem hallgatóinak szellemi kiképzetéséről fényesen van gondoskodva; de viszont szomorúan kell konstatálnunk azt, hogy egyetemünknek nincs oly intézménye, ha az ifjusági egyesületektől eltekintünk, a mely az ifjuság jellemének fejlesztését vallaná céljának.

Egyedül a szegénységgel küzdő ifjusági egyesületek állnak a jellemfejlesztésnek szolgálatában. Itt, az ifjusági egyesületekben lüktet az az úgynevezett ifjusági közélet, mely a maga idealizmusával minden egyéb szűkebb vagy tágabb körű társadalmi életnél jobban iskolája lehet a jellemnek.

Ezért kérnek ők anyagi és erkölcsi támogatást a művelt magyar társadalomtól.

Ifjuságáról ítélik meg a nemzetet: ezredéves állami létünk ünnepén legyen kedvező ez az ítélet, a művelt világ ítélete.

Legyen az egyetemi egyesületek segítyezése, alaptökeik gyarapítása egy általánosan, országosan elismert, mindenki előtt friss emlékezetben maradó jótékony cél, melynek javára adakozzék épen úgy minden emberbarát, mint a hogy egyéb jótékony célokra adakozni szokott, melynek javára rendeznek mulatságokat, táncvigalmakat, hangversenyeket, melyet ne feledjen ki végrendeletéből a gazdag örök-hagyó, ki vagyonából nemes célokra is kíván áldozni. Menjen át a köztudatba az, hogy igazán nemes és messzekiható jótékonyt cselekszünk akkor, ha az ifjusági egyesületek és egyéb intézmények létének biztosításához és gyarapításához bármily kevéssel is hozzájárulunk.

*

Az adományok, melyeket hirlapilag is nyugtáznak, a budapesti királyi magyar tudományegyetem rektori hivatalához küldendők. Esetleges fölvilágosításokért ugyanoda lehet fordulni. Czim: A budapesti kir. m. tud.-egyetem nagys. Rektori Hivatalának — Budapest. Tud.-egyetemi közp. épület.

Az adományokat, ha csak hovatfordításuk iránt határozott intézkedés nem történik, a kö-

percentet, sőt talán még annyit sem tesz ki. De a mult éjjel találkoztam Sloane tanárral. Lehet, hogy ön nem ismeri őt személyesen, de valószínű, hogy itt vagy ott már többször is találkozott vele, mert gyakran jár Angliába: izmos, magas, csinos ember, ki mindig gondolataiban elmerülve sétálgat s ha ön valaha észrevett ily kinézésű embert az indóház perroneján, midőn a vasut már elrobogott, biztos lehet benne, hogy Sloane tanár volt, ki a vasutat mindig elszalasztja, mint általában mindama speciális-ták és tudomány gömböczők, a kik mindent tudnak, csak azt nem, hogyan kell tudományukat gyakorlatilag alkalmazni. Sloane azt mondja, hogy ezt az adót három egymásután következő évre vetik ki s hogy az korántsem egy perzent, hanem kettő és fél!

Ez a körülmény természetesen egészen más világításban tüntette föl a kezdetben kicsinyesnek látszó eseményt. Rögtön újra belefogtam a nyomtatott okmány tanulmányozásához, hogy lássam: vajjon nem találhatnék-e benne valamit, a mi az én esetemet módosíthatná s rögtön fölföldöztem valamit, ami vérmes reményeket keltett bennem tanulmányaim jövő sikere iránt. Például e becses okmány, — mint az angol kormányiratok általában — udvariasan így szól:

„Mark Twain úrnak: A Parlament törvényeinek értelmében, hogy biztosítsassék ő Fölsége bevétele jövedelme”, — stb.

Lám, ezt én mindeddig nem vettem észre. Azt gondoltam, hogy a dolog a kormányra tartozik és ezért csak vele leveleztem: de most

látom, hogy a dolog egészen magántermészetű, családi ügy s a dolog nem annyira a kormányt, mint inkább Önt illeti. De különben magam is mindig szívesebben érintkezem a princípálisokkal s most valóban örvendek, hogy e bevezetést észrevettem. A princípálisokkal könnyen és hamar megállapodásra juthatni, akár burgonyáról vagy tartományokról vagy más ehez hasonló dolgokról van szó, mert az üzlet természete a tényeken mit sem változtat és egyáltalában nem befolyásolja a princípális jó tulajdonságait; míg ellenben az alárendeltek többé kevésbé követelők és rendszerint nehezebben elégíthetők ki.

Ez azonban korántsem az ő hibájuk, sőt ellenkezőleg. Ők csak kötelességeiket teljesítik s ezért kénytelenek betartani a szabályokat, a melyeknek szigorából mit sem engedhetnek. De különben is nagy függésben kell őket tartani, mert ha például Fölséged a fiatal Brightnek szabad kezét engedne, meg vagyok róla győződve, — sőt százat teszek egy ellen — hogy a fizető a hét-három év leforgása alatt kitűrné és kitérné őnt birtokából. De minthogy Brightnek a dologhoz semmi köze, az úgy korántsem lesz oly bonyolult, mint az irlandi kérdés; könnyen, gyorsan és mindnyájunk teljes megelégedésére elvégezhetjük azt s ha a vitás kérdés el lesz döntve, Fölséged megint oly jó lábbon fog állhatni az amerikai nemzettel, mint állott ez előtt ötven évvel. Biztosíthatom, hogy ennél tisztességesebb és kedvezőbb viszonyra egy idegen uralkodó sem számíthat. Mert ha Fölséged meg gondolja, hogy az idegen nemzetek közül egyet-

vetkező egyesületek, illetőleg létesítendő intézmények között fogják arányosan szétosztani:

1. a Diákotthon, melyet a milleniumig akar az egyetemi ifjuság fölépíteni, s mely állandó helyiségül szolgálna az összes egyetemi egyesületeknek. Volna benne azonkívül torna- és vivóterem, étkező helyiség kizárólag egyetemi hallgatók részére stb.;

2. az előbbivel kapcsolatosan a Mensa academika, mely minél előbb, de mindenesetre legkésőbb a milleniumig létesítendő volna s oly étkező helyiségül szolgálna, hol a szegény egyetemi hallgatók ingyen, vagy legalább is igen csekély díj mellett étkezhetnének.

3. Egyetemi Kör, melynek alaptökeje csak 2000 frt.

4. Magyar Egyházirodalmi Iskola, alaptökeje: 3500 frt.

5. Joghallgatókat Segítő Egyesület, alaptökeje: 67,000 frt.

6. Orvostanhallgatók Segélyző-és Önképző-Egyesülete, alaptökeje: 37,841 frt 55 kr.

7. Bölcsészettanhallgatók Segítő-Egyesülete, alaptökeje: 5815 frt.

8. Gyógyszerésztanhallgatók Segélyző-és Önképző-Egyetele, alaptökeje: 30,000 frt.

9. Egyetemek Kórház-Egyetele, alaptökeje: 7700 frt.

Hirek.

— (Megnyilt a megyei árvaház.)

A Stankovics György kir. mérnök terve szerint készült és 54 ezer forintba került megyei árvaházi épületet hétfőn adták át hivatalosan az arra fölügyelő irgalmas nénéknek. Az ünnepélyes átadást Sey Lajos főjegyző teljesítette az igazgató választmány élén. Az intézetben 16 fiu és 16 leány árva nyer teljes ellátást s négy irgalmas néni ügyel föl rájuk, kik közt két okleveles tanítónő a leányokat rendes oktatásban is részesíti.

— (Iparos- és kereskedő inasok beiratása.)

Az iparosokat és kereskedőket éppúgy kötelezi a törvény a gondjaikra bizott inasok iskoláztatására, mint az inasokat az iskolába járásra. Azért a város inasiskoláira fölügyelő bizottság hirdetményének tartalmát az iparos és kereskedő-gazdák érdekében a következőképen reprodukáljuk: Az iparos-inasokat szeptember hó 7. és 10 ik napján d. e. 9—12, d. u. fél 3-tól 5 óráig a belvárosi népiskolában és a kir. főreáliskolában kell beiratni. A kereskedő-inasok fölvétele ugyancsak szeptember 10-én a kir. főreáliskolában történik. A rendes előadás úgy az iparos- mint a kereskedő inasokra szeptember hó 12-én délután 2 órakor veszi kezdetét, a mikor is minden tanonc megjeleni tartozik. Az építő-iparos tanulók (kőműves, ács, cserepes, kőfaragó, szobafestő, mázó) ugyancsak a fönt

len egy sem fizet jövedelmi adót Angliának — ámbár valószínű, hogy jó részüket nemsokára utoléri e szomorú végzet, mert évről-évre csordákban ömlik ide át a „szerzők“ éhes hada és a Fölséged Canadájának négy ötöde már úgyszólván idegen és ezek közt is sok az író — bizonyára különösnek fogja találni, hogy egyedül csak Amerika tegyen ostoba kivételt ezen okos szabály alól.

De ezenkívül még egy másik igen különös dolgot is fedeztem föl e becses okmányban, úgynevezett „Indokok“ között. Fölséged becses engedelmével majd azonnal reá térek. De előbb megjegyzem, hogy nagyon különösnek találtam, — noha lehet, hogy tévedek, hisz ez oly könnyen meg manapság! — hogy az okmányban a szerzőkről egy árva szó sincs. Nincs és nincs. Föl vannak sorolva „a kőbányák, szénbányák, vaskohók, sóforrások, timsóbányák, vízművek, csatornák, dockok, lecsapoló árkok, ártézi kutak, halászat, városok, váмок, harangöntödék, hidak, vasgyárak“ és így tovább — tovább és tovább vagy két és fél rófnyi lajstromban.

Nem mértem ugyan meg, de ha tévedtem is, a hiba nem nagy lehet, elolvastam a lajstromot végig, fölülről lefelé, aztán alulról fölfelé és megint fölülről lefelé, újra meg újra és midőn kimerülten lerogytam e nagy munka után, reményeim emelkedtek és újra emelkedtek, miután tisztán, világosan láttam — s ez a pontosság rendkívül tetszett nekem — hogy Angliában minden néven nevezendő dolog, talán a családöt és a Parlamentet kivéve, föl van sorolva az adó-

kitett napon kötelesek beiratkozni, a mikor is a téli tanfolyam kezdetének idejét ki fogják hirdetni. Az iparos-tanulók beiratási díja évi 2 forint, az építő iparos-inasoké 4 frt, a kereskedő-inasok tanpénze pedig havi 1 frt 50 kr., mely a beiratásnál azonnal, illetve havonként előre fizetendő. A kitett határnap után az addig be nem írottak névsorát az iskolaigazgató az iparhatósággal közli s az ezen mulasztásból eredő bírságot az érdekeltektől tulajdonítsák azután örmaguknak. Az iparos inasokat iskolába járásra kötelező törvény illető szakaszai így szólnak: Az iparos köteles időt engedni és fölügyelni arra, hogy a tanonc vallása ünnepnapján az isten tiszteletét látogassa; tanonczát az iskolába járásra, ott, a hol tanoncziskola van, a tanoncziskolába járásra szorítani; a szülőket, illetőleg gyámot és ha még iskola-köteles, a tanítót is a tanonc megbetegedéséről s egyéb őket érdeklő fontosabb esetekről értesíteni. A tanonc mindaddig, míg tanideje az iparosnál tart, köteles ily iskolába járni. 20 frttól 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: a ki ezen törvénynek a segédek, tanonczok és gyári munkások fölvételét, alkalmazását és a velők való bánásmódot szabályozó rendeleteit áthágja, vagy a segédszemélyzet iskolai oktatására vonatkozó kötelességeit nem teljesíti. Az ezen kihágások súlyosabb vagy ismételt eseteiben az iparos tanoncztartási, a gyáros pedig munkások alkalmazásának jogától iparhatóságilag egy évre megfosztható. A beiratási, illetőleg tandijra nézve Pécs szab. kir. város tanácsának egyik határozata szerint azt a gazda köteles fizetni és attól szedendő is be — jogában állván az inas szüleit az inas-szerződésben részükre való megtérítésére kötelezni.

— **(A „Pécsi Kerékpár Egyesület.”)** szeptember hó 10-edikén — azaz jövő vasárnapon — két kirándulást rendez; és pedig reggel fél 6 órakor B á t t a s z é k r e. Távoltság ide s vissza 132 km. Délután fél 2 órakor. S z e d e r k é n y r e. Távoltság oda s vissza 44-4 km. Indulás a Bedő kávéháztól.

— **(Ujabb kombinációk az üres kanonoki szék betöltéséről.)** A Siklós és Vidéke — nem tudni mily forrás után, de úgy látszik egyházi körből, tehát eléggé autentikus helyről beküldött értesítés alapján a következőket írja:

A pakrácsi kerület papsága legutóbb tartott gyűlésen elhatározta, hogy a zágrábi érseki egyházmegye összes papjait érkeztetve hívja össze a zágrábi érseki szék betöltése ügyében. Az értekezlet az eddigi megállapodások szerint szeptemberben lesz. Indítványozni fogják, hogy kérvényt intézzenek a királyhoz és a pápához a zágrábi érseki szék betöltése végett. A horvát-szlavon papság valóban régóta várja főpapját. A zágrábi érseki szék betöltésének ideje már itt volna, de — úgy látszik — alkalmas egyén

kevés van, hivatott azonban sok is. Már a múlt évben egyik tekintélyes budapesti lap — a „Pesti Napló“ — kombinációba hozta K u z m i t s József dolnji-miholjaci esperesplébánost, ki egyik legalkalmasabb férfiú a zágrábi érseki szék betöltésére. Mint halljuk Kuzmits József esperes a Pécsen elhalálozott S l á b y k a n a n o k helyébe jönne. Hogy mint fog e két főpapi állás betölteni, azt előre tudni nem lehet. Csak annyit tudunk, hogy itt, a közeli szomszédságunkban, a Dráva tulsó partján van Dolnji-Miholjac, hol Kuzmits József esperesplébános áldást osztó két keze a magyar nemzetre, a magyar érdekekre áldásos s a szlavonai magyarság egyik legfőbb oszlopa. Kuzmits József esperes kitűnő egyházi szónok. Kiválósága abban rejlik, hogy több nyelven is tart egyházi szónoklatokat. A közügynek áldozza életét a hitélet kötelmeinek teljesítése után, s a közügy terén épen oly jeles és lelkes férfiú, mint a milyen kitűnő pap. A horvát-szlavon nép szereti, sőt rajong érte, s egy prédikációjára vagy áldására messze vidékről mennek. A magyar és horvát testvériségnek nemcsak hathatós előmozdítója itt a Dráva szélén, hanem annak oszlopos hive. Kuzmits József esperesplébános magyar származású, Bácsország fia, Zomborban született. Theologiai tanulmányait Pécsen végezte, s a pécsi egyházmegyéhez is tartozik plébániája. Kuzmits József esperest oly ritka és kiváló férfiúnak ismerjük, ki egyike a legmértőbbeknek úgy a pécsi kanonokságra, mint akár a zágrábi érsekségre, melyekre fényes érdeme és még fényesebb tehetsége érdemesítik.

— **(Az egyforintos államjegyek bevonása.)** Az egyforintos államjegyek bevonását elrendelő törvény még csak készülöben van, de az államjegyek bevonása már tényleg megkezdődött, a mennyiben az osztrák állami pénztárak — mint Bécsből jelentik — egyforintos államjegyeket többé nem adnak ki s a hozzájuk befolyó papir-egyforintosok helyett ezüst-egyforintosokat és egykoronásokat bocsá tanak forgalomba. Az egyforintos államjegyek forgalma különben már a legutóbbi két év alatt is tetemesen csökkent; 1891. évi július 31-én 7647 millió forintba rugott, azután egy év alatt 7172 millióra esett s ez évi július 31-én már csak 6548 millió forintot tett. A forgalom most természetesen még gyorsabban fog csökkenni. Ezzel szemben a N. Fr. Pr. azt jelenti, hogy az a hír, mely szerint az egyforintos jegyek kibocsátása mostantól fogva meg lesz szüntetve, minden alapot nélkülöz. Erről nincs szó. Csak az őszszel, ha majd a száz millió államjegy bevonására vonatkozó törvényjavaslatot a magyar országgyűlés és az osztrák birodalmi gyűlés elé terjesztik, fogják meghatározni a terminust, melyben az egyforintos jegyek bevonatnak.

— **(Pályázatok r. k. tanítói állásokra.)** Az egyházmegye területén a következő

tanítói, tanítónői és kántortanítói állásokra hirdetnek pályázatot: A f a d d i r. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állomásra f. é. szept. 8-ig. Javadalma: havi részletekben fizetendő 360 frt o. é. készpénz és egy szobából álló lakás fűtéssel. — A f ö l s ő - i r e g h i r. kath. népiskolánál osztálytanítói állomásra díjazás 150 frt, mit a hitközség fizet, élelmezés, mit a kántortanító ad, csinos szoba. Tannyelv magyar. Folyamodványok — záros határidő nélkül — az iskolaszék elnökéhez nyújtandók be. — I z s é p e n a r ó m. kath. népiskolánál egy segédtanítói állomásra f. évi szept. 15-ig. Javadalmazás: 360 frt évi készpénzfizetés, melyet utólagos negyedévi részletekben a község fizet és 6 öl kemény tüzelőfa, melyet a község hordat be, de annak fölparitása a tanítót terheli, úgy szinté a tanterem fűtését is e 6 öl fából a tanító eszközli. Lakása: két szoba, konyha, éléskamara, pincze hozzá, pajta, nyári konyha, istálló, és a házhoz tartozó K ö k é n y fiókközségben kántortanítói állomásra folyó évi szeptember 28-ig. Az állomás jövedelme: Kényelmes lakás melléképületekkel és körülbelül 1/4 hold kerttel; a községi birótól utólagos negyedévi részletekben 400 frt készpénz; minden házaspártól (körülbelül 140) — kivéve a pusztaiakat — 4 liter bor, mely esetleg 40 krajczáron megváltatik; 5 1/2 öl kemény hasábfá, melyből az iskolát is fűteti; a temetésnél esetleg végzendő bucsuztatóért 50 kr. Előnye a pályázóknak, ha időközben kántori próbára megjelennek. Tannyelv: horvát-magyar. A kellőkép fölszerelt folyamodványok az egyházkerületi tanfölglyelőséghez Bodonyba (u. p. Baranya-Baksa) küldendők. — L a n c s u k o n a III. és IV. oszt. róm. hath. tanítónői állomásra: Fizetése 300 frt és két öl kemény hasábfá. Lakásul 2 szoba, 1 konyha melléképületekkel. A kézimunka külön órákban és külön tandij mellett tartandó. A tannyelv német és magyar. A kérvények szeptember 24-ig Eberling Mátyás espereshez küldendők Babarczra.

— **(Hymen.)** Steiner Béni a Pécsi Figyelő főszerkesztője eljegyezte Goldscheint Ilonát. — Hoch József eljegyezte Fuchs Józst Imbriovetz-ről.

— **(A pécsi kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztára)** igazgatóságának ülése lesz ma (szórván) este 9 órakor a saját helyiségében. Elnöki előterjesztés, titkár jelentése, Dittrichstein Gyula szóbeli kérvénye, ügyrend és indítványok lesznek az ülés tárgyai.

— **(A polgári leányiskola zsúfolva.)** A város által föntartott polgári leányiskolába — daczára az apácza-kolostor mellett épült és varrőiskolával fölsallangzott fölső leányiskolának — oly tömegesen jelentkeztek a beiratásoknál, hogy az összes osztályok telvék s

lajstromokban, de a szerzőkről egyáltalában szó sincs. Valószínű, hogy róluk megfeledkezett. Sőt bizonyos, hogy senki sem gondolt rájuk!

Rettenetes kő esett le a szivemről. De még korán örvendeztem. Az okmány alján ott diszlett Mr. Bright sajátkezű megjegyzése, mely így hangzott: „Az ön adója a D. lajstrom 14. szakasza alapján lón kivétel.” Rendkívül hosszú és fáradságos kutatás után sikerült ráakadnom erre a helyre s ott ezt a három tételt találtam: Irodák, üzletek, gázvilágítás.

Természetesen, néhány pillanatnyi elmélkedés után reményem újra föléledt és aztán igazságom és jogom bizonyossága is. Mr. Bright határozottan és tudatosan tévedésben leledzett; mert a szerzőség nem tart irodákat, hanem ellenkezőleg a szabad ég alatt lakik, ahol az Isten napja süt. Minthogy tehát sem üzletet nem folytatok, sem irodát nem tartok, világos, hogy engem nem adóztathatnak meg a D. lajstrom 14. szakasza alapján. Ezt Fölséged is belátja, s ezért most áttérek a másik különös dologra. Az „Indokok“-at értem, azon indokokat, melyek alapul szolgáltak adóm kivételére. Előbb azonban megjegyzem, hogy annak idején lépéseket tettem, hogy e rengeteg adóból valamit leengedjenek. Mr. Bright azt válaszolta, hogy ez adóleengedést bizonyos körülmények között megkaphatnám, de egyszersmind megjegyezte hogy adóleengedésnek általában csak a 8. paragrafusban megjelölt esetekben szokott helye lenni. Ezért reám is csak annak rendelkezéseit alkalmazhatnám. De e paragrafus czime: „A gépezet

vagy a gyártelep kopása és értékcsökkenése.” Ez igazán különös eset és azt mutatja, mily nagyon belebódult a tévedések tömkelegébe, mióta hamis utra tért; mert hiszen az üzletekben és irodákban sem gépezetek, sem gyártelepek nincsenek. Én legalább ilyesmiről sohasem hallottam: annál kevésbé lehet szó azok kopásáról és értékcsökkenéséről. Ezt Fölséged is habozás nélkül belátja, mert olyan tiszta igazság ez, mint az, hogy egynek fele fél. Ime a 8. paragrafus:

„Adóleengedést igényelt összeg a kopás folytán beállott értékcsökkenés fejében, ha a gépezet vagy a gyártelep az üzemet vezető egyén vagy társulat birtoka, avagy, ha az engedményes egyénnek vagy társulatnak kötelessége a gépezet és gyártelep jókarban tartásáról gondoskodni és azt jó állapotban átadni.”

„Összesen . . . . : font sterling.”

Ime itt a paragrafus — szóról szóra kiírtam azt.

Én így válaszolhatnék Mr. Brightnek:

Büszkén mondhatom el, hogy agyvelőm képezi gyártelepemet, de egyáltalában nem kérek adóleengedést az annak kopása és értékcsökkenés alapján, egyszerűen csak azért, mert az nem kopik, sőt mindig javul és gyarapodik. Igen, azt mondhatnám neki, hogy agyvelőm a gyártelep, koponyám a műhely, kezem a gép és az üzemet vezető egyén magam vagyok: nem adtam azt át senkinek, tehát szó sem lehet oly engedményesről, ki köteles annak jókarban tartásáról gondoskodni és azt jó állapotban átadni.

Igenis.

Egyáltalában nem becsülöm túl ezen érvelés és felelet hatalmát, melyet csak úgy odavetőleg irtam le a nélkül, hogy annak dialektikai erejével kérkedném, mert jól tudom, hogy Fölséged belátja, miszerint e válasz pozdorjává törte azt a fiatal embert. Ezért nem is vesztegetek több szót, és megállok itt, mert nem szokásom üldözni és megtiporni azokat, akiket a földhöz vágtam. Ezért nem reflektálok az indokokra sem.

Hanem miután ekképpen bebizonyítottam Fölségednek, hogy én nem vagyok megadóztatható, hanem ellenkezőleg, oly fiatal ember végzetes tévedésének vagyok áldozata, ki nincs tisztában az én foglalkozásom természetével, most már nincs más hátra, mint előállanom az a kéréssel, hogy Fölséged igazságérzetének engedve, semmisítse meg leveletem, melyről fentebb szólóttam, úgy, hogy kiadó czégem viszakaphassa azt az adót, melynek kifizetésével a megczáfoit okmány által okozott zavarban és önkívületben megbíztam. Fölséged meg sem érzi ezt az összeget, míg ellenben ránk, szerzőkre, a mostani év nagyon válságos; alig hiszem, hogy Fölséged emlékeznék hasonló gyöngye keresletre.

Mindig nagy tisztelettel, amely folyton növekedik, van szerencsém magamat ajánlani.

Fölségednek
mindig kész szolgája,
Mark Twain.

az első osztály jóval a rendes számon fölül telt meg. E miatt párhuzamos osztályt is kell még az idén állítani, s e végből szombaton iskolaszéki ülés lesz; jövőre pedig elmaradhatatlan lesz a már rég óhajtott megépítése a belvárosi leányiskoláknak, melyben a polgári iskola mellett a belvárosi elemi leányiskola is helyet találjon.

— **(Az egyházmegyéből.)** Nagy János pécsváradi plébános-helyettes betegsége miatt a püspök fölmentette állásáról, s helyébe Svetics Gábor káplánt küldte ki. Liebbald Alajos abaligeti káplánt Paksra, Fuchs Vilmos ráczpetrei káplánt Abaligetre, Takács István lengyeli káplánt Ráczpétrére helyezte át a püspök.

— **(Műkedvelői előadás.)** Szeptember 23-án érdekes estnek nézünk eleje. Bogóó Ilonkának, a debreczeni színház első naivájának szíves közreműködésével színre kerül a „Tücsök“ francia életkép 5 fölvonásban. Birch Pfeifer Saroltától. Az előadást a katolikus legényegylet rendezi a szinkörben a saját aapja javára, s részt vesznek benne az egyelet jobb műkedvelőin kívül a nagy közönség által is ismert régibb műkedvelők közül néhányan. A szerepek erős gyakorlott kezekben vannak. A rendezés a nagy tapasztalatu „Bogyó bácsi“ kezében van, a mi már is egy kis garancia, hogy nem schablon szerű műkedvelői — de egy igen élvezetes — s az igényeket kielégítő előadást reményelhetünk.

— **(Egy pécsi fiu halála a Rajnában.)** Mint a mannheimi ügyészség a pécsi rendőrkapitányságot értesíti, Wospil (szerintük Worspieri) János pécsi illetőségű fiatalember a Rajnába fült. Ez a fiatalember néhai Wospil pécsi karénekes fia volt, aki a köteles mesterséget betanulta; de e mellett hadköteles is volt, ami nem azt jelenti, hogy a hadsereg számára készített kötelet, hanem azt, hogy katonasorban volt, s mint ilyent a pécsi rendőrség köröztette, mert köteles mestersége mellett megfeledezett hadkötelességéről. Ilyen két főbenjáró kötelesség-összeütközés okvetlenül tragikai kifejlődést von maga után. S ime a jobb sorsra érdemes Wospil — véletlenül-e vagy készakarva — a Rajna hullámaiban oldotta meg a tragédia bonyodalmat, — avagy mint a hivatalos jelentés mondaná: „A körözési eljárást megkönnyítette a körözött halála.“ — Hogy azonban a dolog érdeméhez is hozzájáruljunk, kérdjük a mannheimi államügyészségtől, hogy mit ér az az örökkön emlegetett „Wacht am Rhein“, ha ez a Wacht mégis bele engedni fuladni a Rajnába az emberket? Gyors intézkedést kérünk!

— **(Hamis ötvenes a mohácsi póstán.)** Hétfőn délután a mohácsi pósta-távirdahivataltól távirat jött a pécsi rendőrkapitánysághoz, hogy az ottani póstahivatalnál Schwarz Bernát mohácsi kereskedő pénzfőladásközben egy hamis ötvenest adott a póstahivatalnak. A gyorsan megindított vizsgálat kiderítette, hogy Schwarz az ötvenes államjegyet egy kereskedelmi utazótól kapta, aki Pécsre ment. A távirat B. betűvel kezdődő nevű ügynökről szólt. Alig fogott hozzá a rendőrség a nyomozáshoz, máris egy másik távirat érkezett Mohácsról, hogy nem B., hanem A. nevű kereskedelmi utazó az, aki Schwarznak a hamis ötvenest adta pénzváltás közben. A vizsgálat nem deríthetett ki semmit s most ütik annak az utazónak a nyomát.

— **(Dúl a Pelikán.)** Siklós városának rég ismert „nagyvendéglője“ a „Pelikán“, melyet a pelikán madárról neveztek el Siklós legöregebbjei, — valószínűleg abból indulva ki, hogy a pelikánnak hatalmas nyeldekölje van, s ők mint híres borivók szintén kitűnő gégevel dicsekedtek, tehát az ő nagy vendéglőjüknek alig adhatnak megfelelőbb nevet, mintha „Pelikán“-nak czimezik. Ez a nagyvendéglő valóságos kulturtemploma Siklósnak. Ott székel egy csomó társaskör, pártkör, olvasókör, ott tartják a fölolvásokat, a színi előadásokat, ott a hazafias és egyéb társadalmi ünnepélyeket, ott rendezik a bálakat, a közügy érdekeit tárgyaló gyűléseket, s végül ott folynak le a legmagyarosabb „muri“-k, melyek szintén nagy előmozdítói Siklós kultur-fejlődésének, mert a legtöbb siklói párosviaskodás ezekből a murikból fejlődött ki. Ez a kulturtemplom most gyásznapokat él. Azt mondja a „Siklós és Vidéke“, hogy a nagyvendéglőnek ugyanaz a faji tulaj-

donsága, mint a vele egy nevet viselő madárnak: az öngyilkosság. Már két év előtt önsúlya alatt akart összerogyni Siklósnak ez az őskori nagyvendéglője; de akkor úgy ahogy kireparálták. Most azonban ismét öngyilkossággal fenyegeti önmagát az épület a nagy terem alatt s a kapubejárat fölött. Azt mondja az említett lap, hogy valósággal életveszélyes állapotban van a „Pelikán“, s a mellett, hogy önmagát kivégzi, még mások életét is össze találja morzsolni. Szegény „Pelikán“. Még megérjük, hogy holta után kitömetik s muzeumba teszik, ahol a siklói mamák mint elijesztő példát mutogatják majd fiaiknak.

— **(Honvédeink a kőszegi gyakorlatokon.)** A pécsi 19 edik honvédegyalozred és a pécsi 8 adik honvédegyalozred a Kőszeg környékén tartandó gyakorlatokon a „déli hadsereg“-hez fog tartozni. A 8 adik honvédegyalozred a 7 edik honvédegyalozreddel (12 és fél század) a 19 edik lovasdandárt fogja képezni Schlippenbach ezredes vezetése alatt; a 19 edik honvédegyalozred a 20 adikkal (7 zászlóalj) a 81 edik dandárba s ez a III. hadtestbe fog tartozni.

— **(Csökken-e a gimnáziumban a tanulók száma?)** A „Pécs“ azt mondja csökken, a főgimnázium igazgatójának statisztikája azt mondja: növekszik. Melyiknek van igaza? Annak, aki számokkal bizonyít. A „Pécs“ nem mutat ki számokat, csak hasból állítja, hogy a mi gimnáziumunk felsőbb osztályainak tanuló száma föltűnően csökken s igéri, hogy ha már gimnáziumunk rendi vezetőségének jobb belátására nem számíthat, hát majd ő föl fogja hívni a közoktatásügyi kormány figyelmét. Ezt jól is teszi, legalább akkor majd a közoktatási kormánytól fogja meghallani azt, amit se tőlünk, se a főgimnázium rendi vezetőségétől nem akart elhinni, hogy a pécsi főgimnáziumban évről évre folyton nagyobbodik a tanulók száma. Az idén például beírtak 402 tanuló, 17-tel többet, mint tavaly. A tavalyi értesítéssel pedig láthatja a „Pécs“ maga is, hogy akkor többet írtak be, mint azelőtt, s ha utána néz, azt is láthatja, hogy azelőtt is többet írtak be, mint az előbbi években. Csupán, az első osztály az, melynél a tanulók száma nem változik, mert ott a törvényes szám mindig tele. S már ott igazán jól teszi a „Pécs“, ha fölhívja a közoktatási kormány figyelmét, hogy pillantana végre mifelénk is és teljesítené a kötelességét állítván föl vagy párhuzamos osztályokat úgy a főgimnáziumnál mint a főreáliskolánál, avagy létesítene az első foku középiskolákkal egyenlő rangu más szakiskolát, ahoval ifjaink, kik a két középiskolából kiszorulnak, beléphetnének. Csodálatos az a szívósság, melylyel a „Pécs“ mindig csak a főgimnázium vezetősége ellen agyarkodik, míg azt nem veszi észre, hogy ugyanakkor a főreáliskolában is épp azok a tanulók szorulnak ki, akiket a főgimnáziumtól már elutasítottak s akik hirtelen odafutottak. Tehát a főreáliskola nem azokat fogadja magába, kik innen kiszorultak, hanem önmagától is túlszűkülő oly ifjakkal, kik egyenest oda pályáztak. Ez az egyoldalúsága a „Pécs“-nek mutatja már előre, hogy milyen objectivitásra számíthat a főgimnázium vezetősége, ha a „Pécs“ — mint igérte — ez ügyet újból „teljes nyíltsággal és szigorú objectivitással“ fogja szellőztetni.

Tanügy.

Iskolaszéki ülés. A pécsvárosi iskolaszék szombaton délután tartott ülést, melyen betöltötték azt a két segédtanítónői állást, mely két segédtanítónő lemondása folytán megüresedett. A két állásra 11 pályázó jelentkezett. Az egyikre történt szavazásnál először senki se kapott általános többséget s az újraválasztásnál a két legtöbb szavazatot nyert Éhn Emilia és Liebscher Vilma közt választottak, s Éhn Emilia szótöbbséggel nyerte el az állomást. A második állást Nehrebecky Ilona nyerte el szótöbbséggel. Az egyéb elintézett ügyek közül kiemeljük a bányagazgatóság abbéli kérvényét, hogy a város, mely a Koch bányabérlőt annak idején támogatta tanerők és iskolafőlszerelések kirendelésével, most a bányagazgatóságot is hasonló támogatásban részesítse. Az iskolaszék

nem akart a jogosság kérdésébe bocsátkozni, s egyelőre — csupán czélszerűségi szempontból — belenyugodott abba, hogy a d. g. h. társulat is élvezze azt, amit Koch élvezett, dacára annak, hogy a társulat egy időben maga zárta ki a várost mindennemű tanügyi beavatkozásból. Tanerőt nem ad az iskolaszék, hanem egy évre, míg az ügy fölsőbb helyen eldől, pénzben szolgáltatja ki azt, ami erre szükséges, azonkívül az iskolafőlszereléseket is otthagyja. Az iskolaszék véglegesen megválasztottnak jelentette ki Mátyus István bányatelepi tanítót, ki ott a próba-idő alatt teljes meglegedésre működött, sőt az ottani tanhatóság elő is léptette.

VEGYESEK.

Brillians és gyémánt ékszerek, úri és női aranyláncok, legszebb és legfinomabb arany és ezüst órák, ezüst evőkészletek és disztárgyak. Arany karláncok és jeggyűrűk, úri és női gyűrűk, brillians opal, corall és granat nyakfűzerek, francia salon iroda és ébresztő órák gyári áron kaphatók **Schönwald Imre** ékszerésznél Király-utca Hattyu épület.

Csarnok.

Mikor a macska távol van.

Irta Pipulusz.

Igaz dolgot mondok el, mely ezuttal harmadizben, harmadféléképen örökített meg. Először egy szeretetreméltó szép asszony írta meg jólhangzó rimes versekben, azután egy nemkevésbébbé kedves asszonyka pingálta annak a főjelenetét aquarellbe s most végre én írom meg.

Hol, mikor történt — meg nem mondhatom; az a két kedves hölgy még nagyon fiatal, — annyira indiskrét nem lehetek, annyit azonban mégis elárulok, hogy az epizód ezelőtt öt évvel a — monarchia egyik fürdőhelyén történt. Pompás, vadregényes vidéken ez a fürdőhely a mindent modernizáló kulturától bántatlan még, emelő s megnyugtató hatással van szüzsies szépségével az emberre, ki örül, hogy a divatos fürdőhelyek unalmas, prózáikus gyógytermeit, árnyéktalan nyikorgó homokkal fedett sétányait, az elkerülhetetlen fürdőzenét feledheti és kéjjei szivhatja magába az ózondús, fűszeres levegőt, tele tündövel, árnyékos fák sötét lombátrai alatt, hol fölötte, alatta üdítőn illatos a mező és az erdő, a berek csendjét rigó füttye, pintyőke dala még csak ünnepélyesebbé teszi.

Kényelembe helyezkedtem.

Miután a lámpát eloltva, az ablakot kinyitottam, szivarra gyújték és éjjeli toálettben, fejem alá párnát helyezve, lefeküdtem a hives agyagpadlóra s így csendesen szivarozgatva néztem ki a sötét, csillagatlan éjszakába.

A csendes éjbe; mert jó félórán át egyetlen bangot sem hallottam. Időről időre távoli villámlás czikkázott végig a sötét láthatáron és pillanatra halvány fényvel világítá meg a völgyet körülölelő dús erdővel fedett hegyeket és szállt villámgyorsan el ablakom előtt sötét árnyék: denevér amint halkan sivitva zsákmánya után iramodik.

A mélységes csendes éj idegeimre csodálatosan megnyugtatóan hatott s ez a megnyugtató érzés átszállt testemre is és félig még gondolkodva, égő szivarral számban, elszunnyadtam.

Talán félóráig fekettem ebben az inkább félálomnak nevezhető állapotban, midőn valamely világító fény hosszabb ideig, mint a villámlás fénye, érte arcomat és én fölbredtem. A fény az átellenben levő ház egyik lakásából eredt és ablakomból elég tisztán két női alakot pillanték meg, melyek fejüket összedugva, valamely tárgy fölött vitatkozni látszóttak.

Ismertem őket, noha csak látásból; mert eddigi rövid ittlétem alatt alkalmam nem igen volt a némileg visszavonult hölgyekkel megismerkedni, annyit azonban háziasszonyomtól megtudtam, hogy a hölgyek T...y tanácsos neje, két leánya, ez utóbbiak nevelőnője. Még azt is megtudtam, — háziasszonyom meglehetősen csacska parasztasszony volt, — hogy a tanácsosné aznap délután néhány napra a fővárosba utazott és így a három leány egyedül maradt vissza.

A két alak, a tanácsosné két leánya, hihetetlenül primitív öltözékben, abban a biztos tudatban, hogy falun vannak, ahol esti tíz órakor még a házörző komondor is az urban nyugszik, gondatlan könnyelműséggel állt a nyitott ablak előtt.

Nem mondhatnám épen, hogy a dekolletásnak valami szenvedélyes barátja volnék, sőt nem egy alkalommal kárhoztattam azt a divatot, mely fiatal hölgyeket estélyek alkalmával elülhátul mélyen kivágott derékkal férfiak előtt pirulni kényteleníté, annyira fiatal sem vagyok, hogy egy darab leplezetlen női test látása extázisba hozza, hanem, ez a látvány, két fiatal, szép leány, csak a legszükségesebb egyetlen ruhadarabbal testén, mely így is fölsőtestük klasszikus idomait leplezetlen látni engedi, nálamnál sokkal vénebb, sokkal hidegebb szemlélő vérét is forrásba hozta volna. Nesztelen odakusztam az ablakhoz és visszatartott lélekzettel bámultam a két fölséges termetű hölgyet, kik olyan gondtalan tettek, vettek kezdetleges toaletjükben, akárcsak künn a mezőn, isten szabad szép természetében pillangóra vadásztak volna.

Ugy látszott, azok ott túl megegyeztek valamiben. Egyikük, a magasabb, mint később megtudtam, az idősebb, a jobbfelül levő ajtóhoz ment, dörömbölni kezdett azon és olyan hangon, mintha századot vezényelne, átkiáltott.

— Kisasszony, kisasszony! Sarolta kisasszony, édes Lotti kisasszony, jöjjön át hozzánk.

Aztán hallgatództak. A csukott ajtó mögül előttem érthetetlen válasz jött.

— Igen, igen, — kiáltott kis idő múlva mindakettő egyszerre — csak jöjjön.

Ismét felelet.

— Hisz az nem tesz semmit.

— Hát keljen föl.

— Nem is szükséges, — kiáltott az ifjabbik hölgy — mi sem vagyunk.

Ismét hosszú szünet, mely alatt a két leány fülét az ajtóhoz nyomva, hallgatódzott.

— Kisasszony! — kiáltott az ifjabbik — ha át nem jön, egész éjjel verem a cimbalmot.

— Én meg énekelek hozzá — toldá meg fenyegetőleg az idősebb.

Fél perczel később kinyitott az ajtó és a hitt harmadik belépett.

*

— „Es ist nicht gut zu schauen, was Götter bedecken mit Grauen“ — recitáltam csendesen magamban, hanem azért a szememet nem hunytam le.

Sarolta kisasszony az ő éjjeli pongyolájában minden volt inkább, csak pikáns nem. Hosszu, kiszáradt termetével, lapos, mindenfelé egész a végtelenségig, ő is mély kivágásu kezdetleges ruhadarabbal, fején iszonyuan széles tarka főkötővel föltünően hasonlított a mesebeli szarkához, mikor a galambpárnán vizitelt.

A két fiatal hölgy is, midőn szeretett kisasszonyukat ebben a nem éppen kívánatos kosztümben meglátta, hangosan kacagott.

— Ugyan mit akarnak? — kérdezte tanítványait boszankodva a kisasszony.

— Óh — mosolygott pajkosan a fiatalabb hölgyecske, — nem sokat, épen csak — egy kis bált akarunk rendezni.

— Mit? — A nevelőnő vékony, száraz arca, alakja fenyegető kérdőjel alakját vette föl.

— Nos, igen. — Szólt az idősebb. — Négy heténél több nem táncoltunk s mert mama ügyis távol van s mert amúgy is oly tikkasztó meleg, hogy aludni úgy sem tudunk, de mert végre éppenséggel cseppet sem vagyunk álmosak, hát gondoltuk, egy kis mozgás nem fogna ártani. Enfin, tehetünk jobbat?

A fiatalabb hölgy, nevezzük e helyt Irmának, ezalatt asztalt széket félre tolt, a falról lekapott egy hegedűt és állást véve, a vonóval kezében oly bájos, pajkos és édesen könyörgő tekintettel nézett a vén kisasszonyra, hogy annak fonnyadt vonásai csakhamar megélenkültek. Szemei gyengéd, kényeztető kifejezéssel nézték a két csodálatosan szép syrént s mig öreges ránczos arcát bohókás, jóakaratu mosoly majdnem széppé tette, néhányszor igenlően bólintott a fejével.

S most kezdetét vette a tánc, a melyhez hasonlót soha, legmerészebb képzeletben sem láttam.

Mezítelen lábaeszkákkal, ingecskéjét baljával kissé fölemelve, kecsesen, kaczerán hajlongva, bókolva lejtett az idősebb hölgy a szobában körül; csókot hányva, epedő pillantásokat vetve a vén kisasszony felé, szállt, fordult lassan, álmittasan, mint a patakából fölszállt nympa, mig nővére csendes, halk mélabus hangokat csalt hangszeréből, fejével, lábával ütemszerűen vele mozogva. Perczek múlva élénkebb ütembe ment át a zene. Szenvedélyes, tüzes hanghullámok ömöltek zúgva, bugyogva a hegedűből, a táncosnő mozdulatai gyorsabbakká, erőteljesebbekké váltak, nagy sötét szemei lángoló sugarakat látszottak lövelni. Most nővérét hirtelen derékon kapja és pillanat múlva mindkét bámulatosan szép alak egymásba fonódva, fűrgén, kecsesen, csábitó villikként lebbentek körül a szobában. Sarolta kisasszony a cimbalom elé ülve folytatta a játékot, melynek részegítő hangjai mindinkább vadabb, szenvedélyesebb tánczra hevitették őket s midőn a vén kisasszony harsogó akkorddal játékát befejezte, a két nővér lihegve, szoros ölelésben rogyott a nyugágyra és pár üde, piros ajak hosszú, szinte végtelennek tetsző szenvedélyes csókban találkozott.

Tágranyilt szemekkel bámultam ablakmélyedéséből e túlvilági, kísérteties jelenést. Fejem szédült, ereimben lázas sebességgel rohant vérem, nyelvem kiszáradva tapadt inyemhez és érkeimnek alig ura, göresösen kapaszkodtam az ablak kerestfájába. Lecsuktam szemeimet erősen, azzal az elhatározással, hogy így csukott szemmel bezárom ablakomat és azonfölül füleimet bedugaszolva, ágyba fekszem.

Onnan túlról valami egyszerű, kezdetleges, de végtelen mód gyerekes dallam hallatszott, mely csodálatosan ismerősen hangzott füleimben és a jelen pillanatban még a legcsekélyebb körülmény iránt is oly fogékony lélekállapotomban rég nem hallott visszhangot ébresztett bennem.

— — — „Ringe-ringe rájá
Vater ist in Bájá“ — — —

Mintha újból gyermek lettem volna és más hozzám hasonló fiúcskákkal, leánykákkal zöld pázsiton forgolódnánk.

Az az édes ártatlan gyermekkor, a kék ég, a ragyogó napsugár, s mi magunk, legtöbbje még szoknyácskában; csacsogva, gagyogva, kaczagva. — — —

Azok ott túl még mindig azt a régen halott melodiát dalolják. Kinyitom a szememet. Csakugyan; a három nő körbefogódzva kering

körül a szobában és a vén kisasszony ránczos arcából annyi ártatlan öröm ragyog, mintha ő is, újból, a másik két delnővel egyetemben gyermekké vált volna.

A varázs, mely eddig fogva tartott, elmúlt. Már nem láttam a két igézően szép hölgyet, nem alabástrom nyakát, antik idomu keblét, hanem pár játszó, mulatozó gyermeket, akikhez, mintha magam is gyermek volnék, ártatlan érzéssel vonzott a szívem.

Elmúlt az a részegítő, csábos mámor is, mely véretem izzásba hozta és a helyébe kedélyes, mondhatnám pajzán, játszi kedv lépett, mely mintha ösztönzött volna valamire, csinyre, mint akkor, mikor még büntetés nélkül szabad volt tréfát üzni a lányokkal.

A sötétben tapogatódzva elővettem a fuvolámat, fölültem az ablakra és — azok ott túl még mindig fáradhatlan forogtak — elkezdtem a danájukat szép csendesen kísérni.

— — — Mutter ist in Hollerbusch — — —

Aztán egyszerre néhány elfojtott sikoly és hess...fft — — a lámpa elaludt.

Sötétben voltak. Én úgy örültem a csinyemnek, akár egy iskolás gyerek és azon kaptam magamat, hogy mint egykoron, ezuttal, igaz, a sötétben, számárfületeket csináltam nekik.

Vagy egy percig mély csend uralkodott; aztán félénk hang kérdezte az ablakon — ki az? S mert választ nem kapott, befelé fordulva, azt mondá — valami macska lehetett.

— Vagy denevér — tette hozzá egy másik.

— Nem, nem, — mondá a nevelőnő szepelve — én világosan valami fuvola vagy okkarina hangját ismertem meg.

Én macskamódra csendes nyávogást hallattam, mire ott túl két ezüstös csengésű kaczaj hallatszott.

Kis vártatva a lámpa újból fölyulladt és a három hölgyet újból megláttam. A nevelőnő most már valami tarka ágyterítő volt, mely fonnyadt bájait eltakarta; a másik kettő még mindig a már megirt öltözékben volt.

Még egy ideig hallgatództak, Irma kisasszony kidugta fejét az ablakon és kémlelni látszott.

— Lányok, — szólt a nevelőnő — én éhes vagyok.

— Én is; én is.

— De mit együnk?

— Én tudok valamit, — mondá az idősebb hölgyecske. Kiment és percz múlva két befőttes üveggel tért vissza.

Irma kisasszony tapsolt a kitünő ötletnek és azzal, honnan, nem láthattam, tálat hozott, a két üveget fölbontva, tartalmát beleöntve, mind a három hölgy körbe leült a földre és alkalmasabb evőeszköz hiányában, ujjacskaikkal szedték ki az aranyszín bogyókat a tálból. (Ezt a jelenetet festette később aquarellbe Irma kisasszony.)

Én bennem pedig már fölébredt az ördög. Meggyújtottam a lámpámat én is és egészen lecsavarva az ablakomra helyeztem. Azután nyargalvást ültem az ablakba s mialatt eleintén alig halhatóan, majd mindinkább erősbödő hangon a „ringe, ringe rájá“ dallamát fujtam a fuvolámon, a lámpát mindinkább följebb, följebb csavartam s mert azok ott túl a legtéljesebb odaadással látszottak kulmináris élvezetüknek hódolni, teljes erőből fujtam a hangszerembe.

Ez aztán hatott. A három hölgy fölpillantott, halvány, ijedt arcczal nézett az ablak felé, majd az ablakhoz ugorva, megláttak engem, ki rettentő erővel fujtam a nótájukat. Három éles sikoly, egy kevés csörömpölés — aztán újból sötétség lett — náluk csak, mert az én lámpám kitünően világította be az ő meglehetősen tágas szobájukat és én ennek világánál

csinytevő suhancz kárörmével néztem, mint szokik, ugrik a három hölgy rémulően összevissza, szerteszt a szobájában s mint buvik végre ki az ágyak alá, ki a szekrény mögé.

Megvallom, abban a pillanatban hiányzott belőlem minden szeméremérzet és gonoszságomban végtelen örültem a harcziatlan futásnak s midőn az idősecske nevelőnő hiába iparkodott a szekrény mögött teljesen eltűnni, ez olyan komikusan hatott rám, hogy teljes erőmből nevettem, kaczagtam és még volt bennem annyi szemtelenség, hogy átkiáltak az amúgy is halálos félelemben remegő hölgyekhez — kérem, méltóztassanak kényelembe helyezkedni, mert itt szándékozom az éjszakát tölteni.

Szerencsére pár pillanat múlva hirtelen szélroham eloltotta a lámpámat és így, én a tréfát megelégedve, a hölgyek is megszabadultak kényelmetlen helyzetükből.

Másnap a háziasszonyommal átküldtem hozzájuk névjegyemet, melyre azt irtam, hogy az esti gyerekes magaviseletemért bocsánatot kérendő, tiszteletemet óhajtom tenni.

A háziasszonyom visszahozta a névjegyét. Azt irta rá valamelyikük: „ha van Önben csak szikrányi férfibecsület, hallgatni fog.“

Mindazonáltal pár nappal később, a tanácsosné időközben hazaérkezett, meghívást kaptam és ekkor a három hölgy sokszoros pirulás között még egyszer becsületszavamat vette, hogy senkinek sem szólok a közös kalandunkról.

Hát — nem is szólok, nem is szóltam senkinek, hanem megírom. Erre nem adtam a szavamat senkinek.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák ellenségei.

(Folytatás.)

Induljunk hát el a gyümölcsösbe és álljunk meg legelőször is az

almafánál.

A mint láthatjuk és amint többször is hallhattuk, az almafának mind a levele, törzse, úgy virágja, valamint gyümölcse szörnyű pusztításnak van kitéve a rovarok részéről. Ez okból a pomologus azon szomorú tapasztalatra jut, hogy egy fa sincs úgy kitéve a veszélynek, mint épen az almafa. Ime vegyük az ismertebb ellenségek közül legelőször a gyűrűs pohok lepke kezünkbe. Ezen éjjeli barna lepke petéit gyűrű alakban a fák galyaira rakja, tavasszal pedig a nap melege kikölti, és a kikelt álcák a fát kegyetlenül, rá nézve csaknem életveszélyesen megdézsmálja. A lepke színe: sárga, mellső szárnyain két vörösbarna harántesik van. Álcája hosszában kék, vörös sárga csíkokkal, hátán keresztül fehér vonal húzódik, fején két fekete pontot láthatunk.

Védekezhetünk ellene úgy, ha tavasszal kitarító szorgalommal fölkeressük a petéit s azokat leszedve, tűzbe dobjuk. A föl nem találtak a midőn álcákká fejlődtek szappanyos vagy dohány lével megfecskenedezük vagy előldössük. Elöldöshetjük azonban legkönnyebben úgy, ha verőfényes reggelen bemegyünk a gyümölcsösbe amikor a fák törzsén vagy koronája közt egy csomóban összegyűlve sűtkéreznek. Hasonló kárt tesz az almafa leveleiben a galagonya lepke is. Ime itt repül egy példánya szemünk előtt, nézzük csak a színét.

Színe fehér, szárnyai kerek szélűek, fekete csikkel, vékony csápja bunkós, álcája karcsú. Petéit levelekre rakja.

Védekezhetünk ellene úgy, ha tavasszal, a selyemfényű szövettel bevont leveleket leszedve a tűzbe vetjük. Pusztításukban segítségünkre hívhatjuk a czinkéket is télen, úgy, hogy almafánkra a téli időszak alatt fenyő ágakat kötünk, a melyre azután csalogatva a zöld galy által — seregesen jönnek a czinegék és szorgalmasan pusztítják a petéket.

A még megmaradt álcákat azután a fentebb említett mód szerint előldössük.

Ellenség itt még az alma-lepke.

Ki ne látott volna még kukaczos almát?

Ez onnan van, hogy az alma-lepke úgy május hóban petéit az alma csomájára rakja, a nap melege által kikeltett álcza befurakodik az almába, s midőn itt, már meghizott, bebábozás végett, őszkor kibujik és a fa kérge alá veszi magát.

Ezen lepke leírása a következő: Színe: hamuszürke, mellső szárnyai barnásak, melyeknek tövén egy barna vörös folton három rézszínű vonal látható. A lepke alakja kicsiny.

Védekezhetünk ellene úgy, ha petéit szorgalmasan a fák kérge alól késsel, vagy, alkalmas eszközzel kikeressük, vagy ha őszszel a fák törzsét égetett, földoldott mésszel bemeszeljük; a többi el nem pusztítottakat a madarakra bizzuk.

Végre ellenség itt még az úgynevezett almavirág-rontó, vagy a mint a pórnép hívja: bimbó futkáló. Színe ezen bogárnak fekete-barna, fedeles paizsszerű szárnyával és ormánnyal van ellátva, a melylyel a virágot és gyümölcsöt elrontja. Télen a fák kérge vagy a kövek alatt vonja meg magát, kikeletkor az almafa rügyére mászik, azt megfúrja és a virágba rakja petéit. Minden háromnegyed órában petét rak, s a petézés ideje 3 hétig tart. Azon bimbónak, a melybe már berakta petéit, ismertető jele az, hogy a vége fekete. Ez ennek daczára még is kinyílik, de a szirmok lyukasak lesznek, és a virág kelyhében van a nyű, mely a porodákat tönkre teszi. Ott a nyű bábbá lesz és május hóban rovarrá fejlődik.

Védekezhetünk ellenük úgy, hogyha a bogarat szorgalmasan a kövek és a fa kérge alól előkeresve megöljük, magát a fát, a fentebb módszer szerint bemeszeljük; vagy amint még ajánlatosbb: kövessük a következő módot, a mely mód egyáltalán minden hernyó és bogár fogásra alkalmas.

Miután — a mint fentebb említém — ezen bogár a kövek alól tavasszal előjőve fölmászik a fára, tehát a fatörzsének lehetőleg felében egy 3—4 ujjnyi vastagságú vászon darabkát kötünk. Ezt hetenkint az úgynevezett brumuta enyvvvel bekenjük, mivel azonban ez igen drága, következő vegyítéket is lehet ajánlani: veszünk egy fél kiló fehér cukrot, 350 gr. disznó zsirt és 350 gramm len olajat s ezt jól összekeverjük. Ez igen hathatós szer, mert a rovarok a kellemetlen szag elől eliramodnak és sokszor meg is döglenek. A papír gyűrű alkalmazása is ajánlatos a bogarak fogdosására. Megyünk most a

körtefához.

A körtefának ellenségei közül első helyen áll, a körtevirág rontó, mely külsőre, valamint életmódjára nagyon hasonlít az almavirág rontóhoz, úgy, hogy igen könnyen sokan össze is tévesztik amazzal. Ezen hasonlóságból következik az, hogy védekezésünk ellenük is hasonló lehet.

Nagyobb ártalmára van a körtefának a lódarázs, a melytől nem ok nélkül tartanak a pomológusok. Nagysága 3 cm., potrohán sárga, nyulánk testű rovar; szárnyai átlátszó, hártásak. Szájrészei erősek, miért is a gyümölcsösben nagy kárt okoz. Főcskéik igen sokat pusztítanak el belőlök. Más védekezést itt nem ismerünk.

A szilvafa ellenségei.

Bátran állithatjuk, hogy a gyümölcsösben előforduló rovarok mindegyike megszállja a szilvafát. Láthatunk rajta galagonya-lepkét, bimbófutkárt, lódarazsat stb. kártékony rovarokat. De „stammgaszat“-nak tarthatjuk a levéltetveket és pedig a szilvalevél-tetűt, mely milliónyi számban lepi el a fiatal hajtásokat és szívja azok nedvét. Van azután egy más fajta a levél-tetűnek, mely magát az éretlen szilvát is megszurja, miáltal a gyümölcs elkorcsosodik, duzzadtta lesz fakó-sárga színt ölt és benne a csontos héj ellágyul. Védekezhetünk ellenük a következő módon:

Permetezzük a fákat dohány-lug, petroleum és szappanoldat keverékkel, vagy quassia-forgács főzettel. Legkönnyebben beszerezhető és jó eredménnyel alkalmazható a quassia-forgács főzet, melynek elkészítése a következő: egy klgr. quassia-forgácsot 5 liter vízben jól kifőzünk, egy másik edényben 1 es fél klgr. házi szappan oldunk föl megfelelő mennyiségű vízben a quassia főzetet leszűrve, összekeverjük a szappanlével és ezen keveréket azután 2 hl. vízbe töltjük bele, a melylyel jól összekeverjük. Ezen folyadékkal 3—4 napig, mindennap egyszer jól megpermetezzük az ellepett fákat, ügyelve arra hogy a folyadék különösen a levelek alsó lapját érje és hogy minden levél megpermeteztessék.

Ajánlatos még a levél-tetvek ellen a következő keverék is:

Egy rész karbolsavhoz veszünk 100 rész vizet. Ha a vegyíték kész, hagyjuk ezen keveréket 24 óráig állani, azután a fölszinen képződött olajos réteget távolítsuk el, e keverékkel permetezzünk.

A harmadik ellensége — a törzsvendégek közül — a szilvafának a szilvamoly. Ezen állatának az álcája az egész szilva-fát bevonja fátyollal és ebben a fátyolban lapul meg a számtalan álcza, hol bábbá is változik. Ezen álcza pusztítja ugyancsak a szilvafa leveleit. A szilvamoly a lepkefélékhez tartozik, nagyságra nézve kicsiny, színe ezüstfehér, fekete pontocskákkal tarkázva.

Védekezhetünk ellenük úgy, hogyha szorgalmasan szedjük selymes fészkeiket és tűzbe vetjük.

Segítségünkre van itt a fülbe mászó bogár is. Ráfogta az előítélet ezen ártatlan bogárra azt, hogy az alvó embereknek a fülébe mászik, kirágja a dobhártyát és ennek következtében veszedelmet okoz, pedig ez állat inkább hasznunkra válik az által, hogy a hernyókat pusztítja. A czinke és egyéb madár, csak a szabadon mászó hernyókat kapja el, míg a sűrű selymes fonadékkal egybe agasztott száraz levelekből álló fészkekhez nem férhet. A fülbemászó bogár e fészkekben keresi föl élelmét, s kieszi belőlök az apró hernyókat. A figyelmes szemlélő, midőn a szilvafáról ilyen selymes hernyó fészket szed, tapasztalhatja, hogy a fészkekből a fülbemászó bogár kionson. Gyakorlati emberek ajánlják, hogy a bogarat hernyó pusztításra alkalmazzuk. A fülbemászót kézre lehet keríteni, ha tartózkodási helyére valami édes izü tápszert teszünk, erre rá gyűlnek s papirtekercsekbe vagy dobozba befoghatók. Innét rá lehet hordani a szilvafa vagy egyéb fára is. A fülbemászó napközben száraz, sötét helyen szeret tartózkodni pl. nagyobb nyílt virágokban, száraz falomb között, deszka darabok alatt, lefordított üres cserepekben; meghúzódik a mákfejekben, kukoriczacsovek hánscslevelei között, fák kérge alatt és kerítések repedéseiben.

(Folytatás köv.)

Mérvadó hangok a gabonaárak várható emelkedéséről. A „Times“ angol világglap, mely politikai iránya daczára, a földbirtok érdekeit nem követi mindig vaktában, mint a mi napilapjaink, ülön ezikket szentel a gabonatermés eredménye kimutatása és ehhez fűzött kombinációknak. Kimutatja, hogy Angliának belöldi idej buza terméséből 4 millió quarter marad rendelkezésre, holott öszszükséglete 28 milló quarter. Franciaország ép ily helyzetben van, mert termett 97 milló hektoliter buzával szemben, szükséglete teljes fedezése végett legalább még 15—20 millió hektoliternyi bevitelre lesz szükség. Németország máris sürgeti a bevittl Amerikából. Mindez jogosan következtetni enged arra, hogy az árak emelkedni fognak.

Gabona-árjegyzék

Pécs szab. kir. városában 1893. évi szeptember hó 2-án tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számítottak.

	őszi	tavaszi	uj
Baza	6 00	6 40	6 40
Kétszerez	5 80	5 60	5 60
Rozsa	5 50	5 30	5 30
Alpa	5 80	5 70	5 70
Zab	6 00	5 80	5 80
Repeze	—	—	—
Bükköny	—	—	—
Kukoricza	5 50	5 40	5 40
Széna	3 00	2 60	2 60
Szalma	1 50	—	—

Kínálat: erős (mintegy 260 gabona kocsi velt a piacon.)

NYILT-TÉR. *)

Dr. Seh Károly

köz- és váltóügyvéd

ügyvédi irodáját

Pécsett, Sörház-utca 2. sz.

házban megnyitotta.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Lapkiadósnak

Felelős szerkesztő

NAGY FERENCZ.

HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

Legjobb óvoszer a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen!

A nm. m. kir. belügyminisztérium 8476/93. számú körrendeletével ajánlva.

TÖKÉLETES FERTŐTLENÍTÉS.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró klotettek! Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban.

Árnyékszék berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok, stb. stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára. **KÜLÖNLEGESSÉG:**

emberi- és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése.

Város tisztítási- és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Képes árjegyzékkel, részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál az igazgatóság.

Rendkívül olcsó

törlesztéses kölcsönök

ajánlatnak, kedvező feltételek mellett föld birtokra, polgári telkekre, azonkívül városok, községek és hitközségek, mint erkölcsi testületek részére és pedig

- a) 48¹/₂ évre . . . . 5 frt
- b) 45 " . . . . 5 frt 50
- c) 43 " . . . . 6 frt
- d) 40 " . . . . 6 frt 58
- e) 32 " . . . . 6 frt 70
- f) 22¹/₂ " . . . . 8 frt

fizetendő tőke és kamat fejében 100 frt kölcsön után évente. Hol? szóbeli vagy írásbeli kérdésre — (5 kros bélyegjegy csatoltatván) — tudatja a kiadó hivatal.

A szigeti külvárosban

egy nagy korcsma,

melyet italmérési jogosultság illet, folyó évi **november hó 1-től** bérbe adandó. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Virág-szappan.

a nemzeti illatszer-gyárból, Bécsben.

teljesen ártalmatlan alkatrészekből, melynek rendkívül jutányos ára folytán semmiféle háztartásból sem szabadna hiányozni, egy csomag 6 darabbal ötven krajczárért kapható:

ifj. Schwarz Benó urnál.

Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

Árlejtési hirdetmény.

A pécsi kir. ügyészség felügyelete alatti központi és a hatósága területén levő pécsi, pécsváradi, mohácsi, dárdai, siklósi, szt.-lőrinczi és sásdi kir. járásbírószági fogházakban letartóztatott foglyok és rabok **rendes ételmezésének**, valamint a betegek számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó **ét-adagok és ételmi szereknek** a jövő 1894. évi jan. hó 1-től terjedő 1 évre leendő együttes biztosítása iránt a pécsi kir. ügyészség hivatalos helyiségében **1 évi szeptember hó 18-án d. e. 10 óra-kor** zárt ajánlati tárgyalással egybekapcsolt nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesítetnek, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott s az alábbi kellékeknek megfelelőleg kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alulírt kir. ügyészségnél nyujtandók be.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva külön ajánlat teendő 1.) a rendes ét-adagra nézve 56 dgr. kenyérral együtt, 2.) a böjti (112 dgr. kenyér) ét-adagra nézve, végül 3.) a betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnak a számvevőileg megállapított kikiáltási árakhoz viszonyított százalék leengedés mennyisége tüntetendő ki.

A bánatpénz összege **1200 forintban** alapittatik meg, mely készpénzben vagy szabályszerint biztosítékul elfogadható értékpapirokban az ajánlathoz melléklendő, a szóbeli árlejtésben részt venni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt le-teendő, kiemeltetvén, hogy még le nem bonyolított más hasonló vállalatoknál letétben levő biztosítéka, illetőleg az arra való hivatkozás, az előirt bánatpénzt nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt, magukat, a zárt ajánlathoz melléklendő, illetve a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

A piaci árak alapján számvevőileg megállaoított kikiáltási ár:

a rendes ét-adag és 56 dgr. kenyérré nézve . . . . . **15 kr.**

a böjti (112 dgr. kenyér) adagra nézve . . . . . **10 kr.**

a beteg étadagok kikiáltási áraitól, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesülés szerezhető s az árlejtési felté-lek ismerete, valamint az, hogy ajánlattevő magát azoknak aláveti, az írásbeli ajánla-tokban kifejezetten megemlítendő.

Pécs 1893. évi szeptember 1.

Zsolnay György

kir. főügyési helyettes.

Idény május—október.

A cs. k. szab. déli vaspálya állomáshelye.

Daruvári ásványfürdő Szlavoniában.

Intéző fürdőorvos: **Dr. Degré Vilmos Bécsből.**

Bebizonyult gyógyhatás női betegségeknél, mint: magtalanság, sápkór, fehér-folyás, tisztulási zavarok, exsudat és hólyag fájdalmaknál, továbbá köszvény, csúz és idegbajok ellen.

Ujnonnan berendezett

hidegviz-gyógyintézet izzasztó-kabinokkal,

gräfenbergi mód szerinti bepólyázás. Villamos fürdők. Meleg és hideg zuhanyok. Massage svéd gyógymód szerint. Inhalatio kamara stb. stb.

Daruvári fürdő a 830 méter magas szlavonai középhegység alján fekszik, pompás parkokkal és fedett sétahelyiségekkel. Csinos társalgóteremmel és zenekarral, olvasóteremmel, melyben minden jelentékeny hirlap stb. stb. található. A lakások és fürdők a jelen kor minden igényeinek megfelelőleg vannak berendezve. Árak jutányosak.

Felvilágosítást ad a fürdőigazgatóság Daruvári fürdőben.

Utánnymot nem díjaztatik.

Uj könyv- és papirkereskedés!

Felhivom a t. közönség b. figyelmét azon körülményre, hogy **PÉCSETT, Király-utca, Hattyu-épületben (Schönwald Imre ékszerüzlete mellett) egy jól berendezett**

könyv- és papirkereskedést

nyitottam. Jól felszerelt raktár, jó minőségű áruk, mérsékelt árak, gyors, pontos, és előzékeny kiszolgálás általt. vevőim meglegedését reményilem kiérdemelni.

Könyv- és könyvnyomdai munkák felvétele a legjutányosabb árak mellett.

Mindennemü tankönyveket és tanszereket

a legjobban és legolcsóbban lehet beszerezni.

Régi tankönyvek vétele és eladása.

Magamat a t. fogyasztó közönség b. figyelmébe ajánlva vagyok teljes tisztelettel

WOLF MIKSA

könyv- és papirkereskedő.

Vidéki megrendelesek a legpontosabban teljesítettnek.

641.714.702. szám.
végr. 1893.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtató az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. Törvszék 3710. 3711, 567, 2429, 10368 és a pécsi kir. járásbiróság 7321 és 72, és a budapesti kir. járásbiróság 1163, és a siklósi kir. járásbiróság 72. 1893. számú végzése által **Pécs baranyai központi takarékpénztár**, Ullmann M. Károly, Rostás Géza, Engeszer Miklós, Biszl és Freind, Engel Lajos végrehajtatók javára Benyovszky Manó és neje siklósi lakosok ellen 420 frt, 250 frt, 141 frt, 200 frt, 48 frt 60 kr, 172 frt 70 kr, 145 frt, 210 frt tőke, ennek összes járuléka, kamatai, per és végrehajtási költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 1363 frta becsült 3

lő, hintó, koesi, lószerszám, disznók és szoba butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek 4197, 4005, 3517, 4175 sz. kiküldést rendelő végzés folyán a helyszinén, vagyis **Siklós községében alperes lakásán leendő eszközlésére 1893-ik év szeptember 7. napjának délután 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.**

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Siklóson 1893-ik évi július hó 24. napján.

Schreyer János
siklósi kir. járásbirósági végrehajtó.

11653. sz.
tkv. 1893.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Áronffy Rókus ügyvéd pécsi lakos végrehajtónak Lang Istvánné sz. Schäffer Éva olasz lakos végrehajtást szenvedő elleni 40 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsváradi kir. járásbiróság területén levő Olasz község község határában fekvő az olasz 243. sz. tjkvben felvett 106a hszsz. 55a sor számú házra 160 frt, 538a 538b hszsz. részletekre 150 frt kikiáltási árban az olasz 437. sz. tjkvben felvett 276a és 276b hszsz. szőlőkre 96 frt kikiáltási árban az olasz 438 sz. tjkvben felvett 533 hszsz. részletre az 1881. évi 60. tez. 156 §. a.) pontja alapján egészben 63 forintban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi szeptember hó 23. napján d. e. 10 órakor **Olasz község bíró házában** megtartandó, nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el adatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 16 frtot, 18 frt 20 krt, 15 forintot, 9 frt 60 krt és 6 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tvszék mint tlkvi hatóság, 1893. évi június hó 23. napján.

Bogyay Pongrácz,
kir. törvényszéki bíró.

Egy német hivatalnoki ház
óhajt

több tanulónak

teljes ellátást adni. — Czim a kiadó-hivatalban.

11213. sz.
tkv. 1893.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Floigl Mária pécsi lakos végrehajtónak Dietrich Orban és neje Ehrdorf Mária végrehajtást szenvedők elleni 300 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. járásbiróság területén levő Kassa község határában fekvő a kassai 86 sz. tjkvben felvett I. 100 hszsz. 53. számú ház, kert, 369, 1296, 1511 hszsz. földnek és erdő illetőségre, mint kisházias birtokra az árverést 520 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi szeptember hó 25. napján d. e. 10 órakor **Kassa községben a bíró házában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 52 frt készpénzben vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi a kir. tvszék mint tlkvi hatóság, 1893. évi június hó 10-ik napján.

Lukrits István,
kir. törvényszéki bíró.

Posta és távirda czim: „Kegyelet“ Pécs.

„KEGYELET“ első pécsi temetkezési intézet

Pécsett. Ferencziek-utca 6. sz. (Kis-tér, Bilitz-féle házban) és Perczel- (Ó-posta) utca 22, szám saját házában lévő raktárral.

Van szerencsénk a nagyérdemü közönségnek teljes tisztelettel tudomására adni, hogy temetkezési intézetünket Perczel-utca 22. sz. raktárnak fentartásával, **Ferencziek-utca 6. sz. Bilitz-féle házba** helyeztük át és ezen fő üzlethelyiséget a Perczel-utczával Telephonnal összekapcsoltuk és így raktárunkat tetemesen szaporítva és kibővítve — képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek és kívánalmaknak minden irányban és tekintetben nemcsak a leggyorsabban, hanem egyuttal legpontosabban megfelelni.

Temetéseknek legpontosabb valamint legolcsóbb rendezését ékes üveg- avagy diszes más rangú halottas kocsikban elvállaljuk úgy helyben valamint a szomszédos megyék bármely városában a agy községben — elvállalunk egyuttal **hulla-szállítást** légmentes zárt éreztőorsókban a bel- és külföld minden irányában. Raktárunkon található: fa- és éreztőorsók, szemfedők, halottas öltözék, sirkoszorúk, gyertyák, fátolok, egyáltalán a temetkezésekhez szükséges legdiszesebb és legolcsóbb bármilyen nevezendő kellékek dús választéka.

Törekvésünk oda irányuland, hogy a 20 évi fenállásunk — tehát tényleg az I-ő pécsi temetkezési intézet szorgos törekvésével szerzett jó hírnevet minden tola odás nélkül — szorgos, pontos szolgálat valamint való és (nem látszólagos) olesóság által mint eddig, úgy ezentúl is fentartva, a n. é. közönség becses bizalmát minden tekintetben kivívjuk.

Tévedések kikerülése végett kijelentjük, hogy intézeünk kezelésével, temetések felvétele és rendezésével

Kindl Alajos urat

biztuk meg.
Maradunk kiváló tisztelettel

Hartl Ferencz és társai.

Kindl Ferencz, Szigriszt János, Lauber Rezső,
özv. Hoffman Károlyné, özv. Edhoffer Ferenczné.

Posta és távirda czim: „Kegyelet“ Pécs.

Telephonszám Perczel-utca 85. Kis-tér 86.

Telephonszám Perczel-utca 85. Kis-tér 86.